

B&W-advies Tubbergen				Manager:			
				Directeur:			
Datum advies: 03 november 2015				Akkoord		Bespreken	
Zaaknr: 15.8712		Burgemeester Stegers					
Documentnr: I15.058713		Wethouder Vleerbos					
Team: Programma's		Wethouder De Witte		RdW			
Auteur: Patricia Ankersmid - Temmink		Wethouder Volmerink		EW			
Portefeuille: Roy de Witte		Secretaris					
Afgestemd met: Jos Westenenk							
Onderwerp: Toekomstrichting vrijetijdseconomie Tubbergen: aansluiting bij publiekstrekker de Glinstering							
Samenvattende toelichting voor de besluitenlijst: <i>(voor op de besluitenlijst!!!)</i> De sector vrijetijdseconomie is een groeisector die kansen biedt voor Tubbergen. Doel is om meer bezoekers en meer bestedingen te realiseren. Daarvoor is focus nodig. Ondernemers in de vrijetijdseconomie willen deze focus aanbrengen door te kiezen voor één publiekstrekker en daarvoor aansluiting te zoeken bij 'De Glinstering'. Vanwege de grote potentie, hoge ambities en de bijdrage aan de doelen heeft het college besloten om deze focus te ondersteunen en de raad voor te stellen hierin eenmalig te investeren. Daarmee kan het project aangejaagd worden. Daarbij wordt de raad voorgesteld om het college te mandateren voor de daadwerkelijke bestedingen.				Bijlagen: doc.nr(s)			
				I15.060285		Presentatie Glinstering	
				I15.060286		Rol aanjager	
				I15.060277		Raadsvoorstel	
Advies Wij adviseren u om te besluiten: - Gelet op de keuze van de ondernemers vrijetijdseconomie, de grote potentie en bijdrage aan de doelen, de focus voor de vrijetijdseconomie te leggen op de Glinstering/Vrijetijdseconomie en hierin eenmalig te investeren om het project aan te jagen. - De raad voor te stellen om hiervoor de reserve evenementensponsoring aan te wenden en daarin de gekozen focus aan te brengen door deze te bestemmen voor de Vrijetijdseconomie/Glinstering en het college te mandateren voor de bestedingen passend binnen het voorliggende voorstel. - Voor de pilotfase van de Glinstering/Vrijetijdseconomie een budget beschikbaar stellen van 50.000 euro - Op basis van de evaluatie van de pilot eind 2016 een besluit te nemen over het voorstel voor de jaren 2017 en 2018.							
☐ Openbaar ☐ Niet openbaar		☒ Raadsvoorstel ☐ Raadsbrief		☐ Embargo tot ☐ Actief openbaar			
Datum besluit: 17-11-2015		☒ Conform advies ☐ Aanhouden tot:		☐ Graag nader advies m.b.t.: ☐ Afwijkend/ Aanvullend, namelijk:			

Onderbouwing van het advies

Inleiding

Tubbergen is een aantrekkelijke toeristische gemeente die onderdeel uitmaakt van het Nationaal Landschap Noordoost Twente. Het aantal overnachtingen in Tubbergen in 2013 bedroeg 207.000. Daarbij werd circa 6 miljoen euro uitgegeven. Van alle banen in de gemeente Tubbergen komt 9% uit de sector vrijetijdseconomie. Daarmee is deze sector van belangrijke economische betekenis.

Hoewel de sector vrijetijdseconomie van belangrijke economische betekenis is, zijn er de afgelopen jaren ook ontwikkelingen gaande die zorgen baren. De afgelopen twee jaar is het aantal overnachtingen in Tubbergen met 6% gedaald, er is minder uitgegeven en het aantal banen is licht afgenomen. Dit terwijl het aantal overnachtingen, de bestedingen en het aantal banen in de regio Noordoost Twente juist gegroeid zijn.

Wat zijn dan de oorzaken van deze daling? Natuurlijk heeft de economische recessie en de onder druk staande zakelijke markt zijn invloed. Echter, hiermee heeft de gehele regio te maken. Waardoor is er dan in Tubbergen een daling en in de regio een stijgende trend waar te nemen?

Overleg met ondernemers in de sector vrijetijdseconomie

Om op deze vragen een antwoord te krijgen zijn diverse gesprekken gevoerd met ondernemers in de sector vrijetijdseconomie en heeft een gezamenlijke brainstorm plaatsgevonden. Belangrijke conclusies die daaruit getrokken konden worden waren:

- Er is geen gemeenschappelijke focus / toekomstrichting. Het is van belang deze te bepalen, anders verlies je het binnen Twente. De focus helpt om een duidelijke koers te kiezen: wat wel en niet? Hieraan kunnen vervolgens activiteiten, evenementen en producten kunnen worden opgehangen.
- De sector is versnipperd: samenwerking tussen overheid, ondernemers, organisaties is niet optimaal. Op basis van een duidelijke visie een betere structuur en samenwerking creëren.

Naar aanleiding van de uitkomsten van de brainstormsessie hebben ondernemers de handen ineen geslagen en is een werkgroep gevormd die nader invulling heeft gegeven aan de toekomstrichting en de bijbehorende organisatie.

Coalitieakkoord en begroting 2015

In het coalitieakkoord is vastgesteld dat we voor de vrijetijdseconomie groeikansen zien in Tubbergen. Wij willen in de rol van stimulerende partner een bijdrage leveren aan het versterken, verbinden en vernieuwen van de vrijetijdseconomie. Ons doel is om meer toeristen en recreanten naar onze gemeente te halen en een verhoging van de recreatieve en toeristische bestedingen te realiseren. In de begroting is dit geconcretiseerd in een aantal actiepunten:

- Toekomstrichting vrijetijdseconomie Tubbergen inclusief actieplan
 - Voorstel structuur vrijetijdseconomie Tubbergen
 - Ontwikkeling kader voor evenementen/evenementenfonds irt toekomstrichting en structuur.
- In de reserve evenementensponsoring is nog een budget beschikbaar van 295.000,-- De invulling ervan wordt in samenhang met de uitkomsten van bovenstaande actiepunten bekeken.

Met de werkgroep van ondernemers in de vrijetijdseconomie is invulling gegeven aan de actiepunten. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in de keuze voor aansluiting bij 'De Glinstering', een publiekstrekker waarmee Tubbergen op de toeristische kaart wordt gezet. Daarbij is ook een voorstel gemaakt voor de organisatie en de wijze waarop de sector vrijetijdseconomie aanhaakt bij 'De Glinstering'. Het voorstel wordt onder argumentatie nader toegelicht. De werkgroep verzoekt het college en de raad op basis van het voorstel voor een aanjaagperiode van 3 jaar middelen beschikbaar te stellen om het project voor de vrijetijdseconomie op gang te brengen. Hierdoor worden meer bezoekers en meer bestedingen gerealiseerd in het gebied.

Extern overleg/Wettelijke adviseurs

- Er heeft extern overleg plaatsgevonden met een werkgroep van ondernemers uit de vrijetijdseconomie vanuit verschillende invalshoeken (hotel, camping, horeca, dagrecreatie, streekproducten, kunst, VVV)

Argumentatie

Een werkgroep van ondernemers in de vrijetijdseconomie heeft nader invulling gegeven aan de toekomstrichting en de bijbehorende organisatie. Daarbij is de toekomstrichting nadrukkelijk de basis voor de organisatie: eerst focus en dan structuur!

Focus

De werkgroep heeft unaniem gekozen om niet in te zetten op algehele promotie van Tubbergen (bv. "Tubbergen: grenzeloos mooi") maar gekozen voor één grote publiekstrekker waarmee Tubbergen op de kaart wordt gezet. In dat perspectief is gekozen voor aansluiting bij een bestaand en ambitieus concept: De Glinstering. Met dit concept wordt Tubbergen op basis van organische glaskunstwerken – waaraan continu door de samenleving aan gewerkt wordt – op de kaart gezet. De ambities zijn hoog: binnen 10 jaar 500.000 extra bezoekers per jaar trekken. Voor het concept 'De Glinstering' wordt verwezen naar de bijlage.

De sector vrijetijdseconomie geeft op basis van de uitgangspunten van "De Glinstering" invulling voor de vrijetijdseconomie. Dit in de vorm van toeristische producten, arrangementen of evenementen: nieuwe of bestaande producten gaan 'glinsteren' in Tubbergen! Productontwikkeling vindt plaats op twee niveaus:

- Algemene product-, arrangement-, en evenementontwikkeling in de gemeente Tubbergen op basis van "De Glinstering"
- Individuele 'glinsteringen' op bedrijfsniveau in de gemeente Tubbergen: ondernemers in de vrijetijdseconomie worden uitgedaagd te komen met initiatieven op hun bedrijf, initiatieven die hun bedrijf laten 'glinsteren'

Pilot in 2016

De Glinstering zit nog in een opstartfase waarin nog veel onderzocht en ondervonden moet worden om de "Glinstering" tot een succes te maken. Doel van de Glinstering is om tijdens Glasrijk 2016 het project groots te lanceren, waarna verschillende partijen breed kunnen aanhaken. Tot aan dat moment wordt een aantal pilotprojecten gestart die concreet invulling geven aan de Glinstering. Er is reeds een vijftal ondernemers/organisaties die glinsterende ideeën hebben ontwikkeld.

Organisatie

De sector vrijetijdseconomie maakt onderdeel uit van de coöperatie van de Glinstering. Daarbij is voor de sector vrijetijdseconomie een duidelijk coördinatiepunt van waaruit de productontwikkeling plaatsvindt. Om de productontwikkeling rondom de Glinstering op gang te brengen wordt ingeschat dat voor de eerste drie jaar een aanjager nodig is. Indien de productontwikkeling goed op gang is gebracht, worden uiteindelijk nieuwe inkomsten gegenereerd op basis waarvan een vervolg kan worden gegeven aan de Glinstering/Vrijetijdseconomie.

De aanjager de Glinstering / Vrijetijdseconomie:

- Jaagt nieuwe initiatieven in de sector vrijetijdseconomie passend binnen "De Glinstering" aan en ondersteunt ondernemers en organisaties in de uitwerking van de plannen. Rol: initiëren, ondernemers enthousiasmeren, verbindingen leggen, kansen benutten, ondersteunen in uitwerking.
- Maakt onderdeel uit van de coöperatie De Glinstering en werkt nauw samen met de VVV Tubbergen. Voor de VVV biedt de Glinstering kansen om in een nieuwe rol te exploiteren in de Glinstering waarmee het ook haar eigen exploitatie kan voeren.

Maatschappelijk effect

- Product-, arrangement-, en evenementontwikkeling in het kader van de Glinstering moet leiden tot 500.000 extra bezoekers per jaar in 2025. Dit levert circa 15 miljoen extra bestedingen per jaar op in het gebied (detailhandel, horeca, etc.)
- Daarmee levert het een belangrijke bijdrage aan de instandhouding van het voorzieningenniveau en het voorkomen van leegstand.
- Daarmee levert het een belangrijke bijdrage aan de versterking van de leefbaarheid en de werkgelegenheid in de gemeente Tubbergen

Bijdrage aan doelen

De Glinstering draagt bij aan de gestelde doelen in verschillende programma's

- Economische Kracht, Vrijtijdseconomie: meer bezoekers, meer beleving en meer bestedingen in het gebied
- Economische Kracht, Ondernemen & Arbeidsmarkt: behoud en versterking van de werkgelegenheid
- Krachtige Kernen, Wonen en Vastgoed: leefbare kernen

Aanjaagmiddelen voor de Glinstering/Vrijtijdseconomie

Vanwege de grote potentie en hoge ambities wordt voorgesteld om eenmalig te investeren in de Glinstering/Vrijtijdseconomie. Daarmee kan het project aangejaagd worden om de sector vrijetijdseconomie de impuls te geven die leidt tot meer bezoekers en bestedingen. In lijn met de richting zoals vastgesteld in de begroting 2015 wordt voorgesteld hiervoor het beschikbaar budget evenementensponsoring aan te wenden. Vanuit de vrijetijdseconomie is gekozen om een duidelijke focus aan te brengen resulterende in één publiekstrekker voor Tubbergen. Producten, evenementen en organisatie dienen afgeleide te zijn van deze publiekstrekker. Focus aanbrengen in de beschikbare middelen past daar tevens bij.

Fase 1: investeren in pilot 2016

De Glinstering zit nog in een opstartfase waarin nog veel onderzocht en ondervonden moet worden om de "Glinstering" tot een succes te maken. Het is van belang dat de pilotprojecten worden opgestart zodat de Glinstering daadwerkelijk zichtbaar wordt. Daarmee ontstaat een vliegwielen-effect op andere projecten. Tevens kunnen tegelijkertijd de kinderziekten uit het project worden gehaald, waarmee andere projecten hun voordeel kunnen doen. Voor uitvoering van de pilotfase is 50.000 euro nodig voor:

- Aanjager (voor rol en taak zie bijlage)
- Opstart van minimaal 5 pilotprojecten (ondernemers investeren zelf in hun project, de voorbereidingsfase van onderzoek en uitwerking vindt plaats op basis van 50/50)

Op basis van bovenstaande wordt voorgesteld om het budget evenementensponsoring te bestemmen voor de Glinstering/Vrijtijdseconomie en hieruit voor het eerste jaar 50.000 euro aan te wenden voor uitvoering van de pilotfase. Na afronding van de pilot vindt een evaluatie plaats op basis waarvan een concreet voorstel wordt voorgelegd voor het vervolg van de Glinstering/Vrijtijdseconomie in de jaren 2017 en 2018.

Bijzondere aandachtspunten

Rol van gemeente en ondernemers

We hebben als gemeente in de vrijetijdseconomie in eerste instantie een aanjagende rol gehad: initiëren, ondernemers bij elkaar brengen etc. De ondernemers hebben uiteindelijk zelf de handen ineen geslagen en de keuze gemaakt voor De Glinstering/Vrijtijdseconomie. Er is een werkgroep gevormd van circa 14 ondernemers uit verschillende deelsectoren van de vrijetijdseconomie (hotel, camping, horeca, streekproducten, kunst, cultuur, VVV, detailhandel). Het enthousiasme om het project tot een succes te maken is groot. Dat uit zich onder meer in het feit dat reeds een heel aantal ondernemers uit de groep al concreet een aantal ideeën heeft ontwikkeld passend binnen de Glinstering, waarin zij grotendeels ook zelf investeren. Onze rol als gemeente is nu meer faciliterend: ondersteunen om de projecten tot een succes te maken, waardoor het ontstane enthousiasme verder wordt versterkt en als een olievlek uitrolt over de hele sector vrijetijdseconomie.

Glinstering/Vrijtijdseconomie in relatie tot totale project De Glinstering

Dit voorstel richt zich specifiek op de vrijetijdseconomie in Tubbergen. Vanuit de vrijetijdseconomie is de toekomstrichting bepaald, waarbij de keuze is gemaakt om aansluiting te zoeken bij de Glinstering in de vorm van De Glinstering/Vrijtijdseconomie. Het voorliggende voorstel richt zich primair op de invulling van dit specifieke onderdeel. De Glinstering/Vrijtijdseconomie maakt echter onderdeel uit van een breder project: De Glinstering.

De Glinstering is 1 van de 13xP projecten en heeft een bredere invalshoek dan alleen de vrijetijdseconomie. De coöperatie 'De Glinstering' richt zich op de algemene productontwikkeling (waaronder glasproductie, ontwikkeling beeldkwaliteitskader / keurmerk), communicatie en marketing. De coöperatie legt ook de verbanden met andere sectoren en stakeholders (onderwijs, educatie, cultuur, maatschappelijk vastgoed, overheid). Zij participeren en kunnen – zodra de coöperatie is

opgericht – ook deel uitmaken van de coöperatie. Doordat vele partijen participeren in het brede project, kunnen ook snel slimme verbanden gelegd worden, zo ook voor de vrijetijdseconomie. De Glinstering heeft een eigen begroting en exploitatiemodel en vanuit de coöperatie wordt ook naar nieuwe verdienmodellen en eventuele subsidiemogelijkheden gekeken. Zo zal ook gekeken worden de mogelijkheden voor aansluiting in het vervolg van de Gebiedsontwikkeling Noordoost Twente.

Wat is de rol van de gemeente in het brede project de Glinstering?

Behalve voor het onderdeel vrijetijdseconomie speelt de gemeente Tubbergen ook een rol in het brede project de Glinstering. Wij bekijken momenteel samen met de initiatiefnemers de mogelijkheden voor het project. Onze rol is vooral ondersteunen, verbindingen leggen en kansen benutten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het meedenken in ruimtelijke en financiële mogelijkheden, maar ook in het verbindingen leggen met lopende projecten (zoals Tubbergen Bruist). Wij zouden als gemeente ook deel kunnen uitmaken van de coöperatie. De organisatie rondom de Glinstering is echter nog in een opstartfase. De coöperatie moet nog daadwerkelijk worden opgericht. Zodra meer bekend is over de organisatie en de kansen en mogelijkheden en de rol voor ons als gemeente Tubbergen, zal dit in een apart voorstel aan het college worden voorgelegd.

Financieel

Dit voorstel richt zich op de toekomst van de vrijetijdseconomie. In de begroting is vastgesteld dat we samen met ondernemers de toekomstrichting bepalen. Deze toekomstrichting ligt in de keuze voor aansluiting bij de Glinstering in de vorm van de Glinstering/Vrijetijdseconomie. In lijn met de richting zoals vastgesteld in de begroting 2015 wordt voorgesteld voor de gekozen richting in de vrijetijdseconomie, het beschikbaar budget evenementensponsoring aan te wenden. In de reserve 'evenementensponsoring' is een budget beschikbaar van 295.000,--. Voor de uitvoering van de pilotfase wordt hieruit een budget van 50.000,-- aangewend. Ondernemers investeren zelf in hun eigen pilotprojecten. De voorbereidingskosten (3500 euro) worden op basis van 50/50 gedeeld.

Na afronding van de pilotfase vindt een evaluatie plaats op basis waarvan een voorstel wordt voorbereid voor het vervolg van de Glinstering/Vrijetijdseconomie. Dit voorstel wordt tzt aan het college voorgelegd.

Het totale budget betreft een eenmalige investering in de Glinstering/Vrijetijdseconomie voor een aanjaagperiode van 3. Daarna moet dit onderdeel zich in ieder geval zelf kunnen financieren.

Financiële uitgangspunten en mogelijkheden brede project 'De Glinstering'

De gedachte van de Glinstering is te werken vanuit een coöperatie waarin de inkomsten uit projecten terugvloeien op basis waarvan weer nieuwe investeringen gedaan kunnen worden. Partijen kunnen investeren in de Glinstering en deel uitmaken van de coöperatie.

Eventuele subsidies worden binnen de Glinstering gezien als aanjaagmiddel, zo ook de bijdrage voor de Glinstering/Vrijetijdseconomie. Binnen het brede project de Glinstering worden ook andere mogelijkheden bekeken. Zo zal ook bekeken worden of er aansluiting gevonden kan worden bij het vervolg van de Gebiedsontwikkeling Noordoost Twente. Daar waar ook mogelijkheden liggen specifiek voor de vrijetijdseconomie worden deze verbindingen gelegd en kansen benut.

Publicitair en Communicatie

Met de keuze voor de Glinstering als publiekstrekker voor Tubbergen krijgt Tubbergen meer naamsbekendheid en een duidelijk imago waarmee Tubbergen zich sterk kan onderscheiden.

Na raadsbesluit zal in samenwerking met de initiatiefnemers van de Glinstering en de ondernemers vrijetijdseconomie de gekozen richting duidelijk onder de aandacht worden gebracht. Daarbij zal ook aandacht gaan naar de verschillende pilotprojecten die de ondernemers vrijetijdseconomie willen ontwikkelen. Ook vinden het komende jaar diverse communicatiemomenten plaats over de voortgang van de pilotfase.

Conclusie

De sector vrijetijdseconomie is een groeisector. De vrijetijdseconomie in de regio groeit. Tubbergen blijft daarin nog achter. Tubbergen heeft potentie en de sector vrijetijdseconomie biedt kansen voor Tubbergen in de toekomst. Doel is om meer bezoekers en meer bestedingen te realiseren. Daarvoor is een duidelijke focus nodig. Eerst focus en dan producten, arrangementen, evenementen en structuur. Ondernemers in de vrijetijdseconomie willen deze focus aanbrengen door te kiezen voor één publiekstrekker waarmee Tubbergen op de kaart wordt gezet. De Glinstering is deze

publiekstrekker. Hiermee wordt Tubbergen op basis van organische glaskunstwerken – waaraan continu door de samenleving aan gewerkt wordt – op de kaart gezet. De ambities zijn hoog: binnen 10 jaar 500.000 extra bezoekers trekken. Vanwege de grote potentie, hoge ambities en de bijdrage aan de doelen wordt voorgesteld om de focus voor de vrijetijdseconomie te leggen op de Glinstering en hierin eenmalig te investeren op basis van voorliggend voorstel. Daarmee kan het project aangejaagd en de sector vrijetijdseconomie de impuls krijgen die leidt tot meer bezoekers en bestedingen. In lijn met de richting zoals vastgesteld in de begroting 2015 wordt voorgesteld om voor het budget evenementensponsoring deze focus ook aan te brengen. De raad wordt voorgesteld om dit budget te bestemmen voor Glinstering/Vrijetijdseconomie. Voor het eerste jaar wordt hieruit in eerste instantie 50.000 euro aangewend voor uitvoering van de pilotfase. Na afronding van de pilot vindt een evaluatie plaats op basis waarvan een concreet voorstel wordt voorgelegd voor het vervolg van de Glinstering/Vrijetijdseconomie in de jaren 2017 en 2018. Dit voorstel wordt eind 2016 aan het college voorgelegd.

Vervolgacties

- Raadsbesluit op 14 december 2015, voorbereidende commissie op 30 november